

Lastensuojelun sijais- ja jälkihuollon palvelutoiminta

841/00.01.02.00/2026

22.01.2026

§ 8/2026

Lastensuojelun ympärivuorokautisten palveluiden varallaolo v. 2026

Valmistelija(t)

Lastensuojelun ympärivuorokautisten palveluiden päällikkö Maarit Jomppanen, p. 040 580 5210,
maarit.jomppanen@pshyvinvointialue.fi

Lastensuojelulain 69a§:n mukaisesti laitoksen on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin lapsen etsimiseksi ja palauttamiseksi lastensuojelulaitokseen; lisäksi lastensuojelulaitoksessa on jatkuvasti turvattava toiminnan tarpeen mukainen henkilöstö yksikköön sijoitettuna olevien lasten hoidon, huolenpidon ja valvonnan turvaamiseksi. Pohjois-Savon hyvinvointialueen lastensuojelulaitoksissa on ollut käytössä varallaolo 4.3.2024 lähtien. Varallaolon avulla voidaan turvata henkilöstöresurssien viivytyksetön saanti tilanteisiin, joissa edellytetään henkilöstövahvuuden lisäämistä yöaikaan. Varallaolon kuormittavuutta ja edelleen kehittämisen tarpeita on selvitetty henkilöstöltä anonyymikyselyin vuonna 2024 ja sen pohjalta edelleen kehitetty varallaolon toimivuutta sen nykyisiin käytön periaatteisiin. Varallaolo on koettu tärkeäksi ja turvallisuuden tunnetta lisääväksi, kun yöaikaan on saatavilla henkilöstöresurssia tarvittaessa viivytyksettömästi.

Varallaoloa vuodelle 2026 on valmisteltu yhteistyössä henkilöstön ja lastensuojelulaitosten esihenkilöiden kanssa. Vuodelle 2026 on päivitetty varallaolosopimukseen varallaolon alkamisajankohtia lastensuojelulaitosten vahvistuneiden henkilöstöresurssien näkökulmasta, sekä lisätty, että lastensuojelulain 66 a §:n rajoitustoimenpiteenä tehtävässä henkilönkatsastuksessa on mahdollista käyttää varallaoloa, jos katsastuksen tekee yövuorossa muu kuin terveydenhuollon ammattihenkilö.

Varallaolo on lastensuojelulaitosten henkilökunnalle vapaaehtoisuuteen perustuvaa. Varallaolojärjestelmän käyttöönottoa jatketaan vuonna 2026 lisälmissä sijaitsevassa lastensuojelulaitos Taskukellossa, Kuopiossa sijaitsevissa lastensuojelulaitoksissa Laineessa, Toukolassa ja Vesalassa. Varkaudessa sijaitsevassa lastensuojelulaitos Kinnulassa ei ole tarvetta varallaolorinkiin ja Kinnulan osalta varallaolon uudelleen käytön arviointia voidaan tehdä, mikäli sijoitettujen lasten tarpeet- ja tilanteet muuttuva.

Lastensuojelun sijais- ja jälkihuollon palvelutoiminta

841/00.01.02.00/2026

22.01.2026

Varallaolo periaatteet perustuvat: hyvtes 5 § 1–6 mom.

Tilanteet, joihin varallaoloa voidaan soveltaa: Lastensuojelulain 69 a §:n mukaisiin tilanteisiin luvatta laitoksesta poistuneiden palauttamisen tilanteisiin, lapsen etsimiseen, lastensuojelulain 66 a §:n mukaiseen henkilönkatsastuksen tekemiseen, mikäli katsastuksen tekee yövuorossa muu kuin terveydenhuollon ammattihenkilö. Varallaoloa voidaan käyttää välttämättömissä ja ennakoimattomissa tarpeissa tilanteisiin, joissa tarvitaan terveydenhuollon päivystyksellistä arviointia yksikössä hoidettavana olevan lapsen terveydentilasta hoidon ja huolenpidon tarpeeseen vastaamisen turvaamiseksi yöaikana. Varallaoloa on mahdollista käyttää yövuorossa olevan sairastumistilanteissa akuuteissa tarpeissa, jolloin varallaolo keskeytyy ja työhön tuleminen tapahtuu hälytysrahalla hyvinvointialueen yleisen hälytysrahan maksua koskevan ohjeistusten mukaisesti. Varallaolo on tarkoitettu vain edellä mainittuihin tilanteisiin lastensuojelulaitoksissa varallaoloaikana. Varallaoloa ei tule käyttää tilanteisiin, joiden suorittaminen voidaan etukäteen suunnitella tehtäväksi esim. iltavuoron aikaan, kun yksikössä on työvuorossa useampi työntekijä.

Varallaoloaika

Varallaoloaika Iisalmi Taskukello kello 22.00–07.00

Varallaoloaika Kuopio Laine, Toukola ja Taskukello kello 22.00–07.00

Yhden varallaolon jakson kesto on 1–4 vrk; varallaolo huomioidaan autonomisessa työvuorosuunnittelussa siten, ettei se haittaa työntekijän vapaapäiviä/lepoaikoja. Varallaolajärjestelmään sitoutuneet työntekijät voivat varata sopivat varallaolajakso kiertävästi. Juhlapyhinä varallaolijoiksi ilmoittautuvat ensisijaisesti työntekijät, jotka ovat juhlapyhän aikana muutoinkin työvuoroissa, samoin loma-aikoina.

Varallaolosta sopiminen

Varallaolo-kokeilun jatkamiseen vapaaehtoisesti osallistuvien lastensuojelulaitosten työntekijöiden kanssa tehdään erillinen kirjallinen sopimus varallaolosta ja sopimuksessa on tarkemmat ohjeet varallaoloon osallistumisesta ja toimintaperiaatteista. Sopimuksen mukaisesti henkilö sitoutuu varallaoloon tehdyn suunnitelman mukaan ja saapumaan työpaikalle 1 tunnin kuluessa soiton saatuaan. Matkat edestakaisin kodin ja työpaikan välillä eivät

Lastensuojelun sijais- ja jälkihuollon palvelutoiminta

841/00.01.02.00/2026

22.01.2026

ole työaika. Työnantaja korvaa kilometrikustannukset kotoa työpaikalle ja takaisin varallaolijalle laaditun matkalaskun mukaisesti. Mikäli työntekijä jää varallaolon päättyessä suunniteltuun työvuoroon, ei paluumatkasta suoriteta korvausta.

Varallaolokorvauksen maksaminen

Varallaolokorvaus on 30 % korottamattomasta tuntipalkasta. Varallaolo muuttuu aktiiviseksi, kun varallaolija saapuu töihin. Varallaolokorvauksen maksaminen eritellään lastensuojelulaitoksen esihenkilön toimesta maksuun Titanian kautta vuorotyötä tekevien osalta ja Neptonissa olevien osalta ESS-ohjelman kautta.

Valmistelijan päätösehdotus:

Esitän hyväksyttäväksi lastensuojelulaitosten työntekijöiden vapaaehtoisuuteen perustuvan varallaolon jatkamista Kuopiossa sijaitsevilla lastensuojelulaitoksissa Laine, Toukola ja Vesala, sekä lisämessä sijaitsevassa lastensuojelulaitos Taskukellossa ajalla 1.1.-31.12.2026. Varallaoloa voidaan käyttää vain tässä päätöksessä mainittuun tarkoitukseen ja ajankohtina ja varallaolokorvauksen määrä on 30 % korottamattomasta tuntipalkasta.

Päätös

Päätän hyväksyä lastensuojelulaitosten työntekijöiden vapaaehtoisuuteen perustuvan varallaolon jatkamista Kuopiossa sijaitsevilla lastensuojelulaitoksissa Laine, Toukola ja Vesala sekä lisämen Taskukellossa ajalla 1.1.-31.12.2026. Varallaoloa voidaan käyttää vain tässä päätöksessä mainittuun tarkoitukseen ja ajankohtina ja varallaolokorvauksen määrä on 30 % korottamattomasta tuntipalkasta. Varallaolosta sovitaan siihen osallistuvien henkilöiden kanssa kirjallisella sopimuksella ja varallaoloon osallistuminen on vapaaehtoista.

Päätöksen perustelu Selostusosan mukaisesti.

Ennakkovaikutusten arviointi

-

Toimivallan peruste Hallintosääntö 83 §, toimintaohje, muu henkilöstöhallinnollinen päätösvalta.

Lastensuojelun sijais- ja jälkihuollon palvelutoiminta

841/00.01.02.00/2026

22.01.2026

Nähtävillä olo

Pohjois-Savon hyvinvointialue, verkkosivut 22.1.2026.

Katja Rautiainen
palveluyksikköjohtaja, lastensuojelupalvelut

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Pohjois-Savon hyvinvointialueen
asianhallintajärjestelmässä.

Liitteet

Oikaisuvaatimusohje perhe- ja vammaispalveluiden Itk PSHVA

Jakelu

Helena Lajunen
Marko Huuskonen
Pinja Maijala
Maarit Jomppanen
Minna Pitkänen